

KAZAN

leri bulunuyordu. 1871 yılında Kazan'da ilk Tatarca salnâme (kalender) Kayyûm Nâsîrî tarafından çıkarılmaya başlandı. 1905 I. Rus İhtilâli'nden sonra başlayan yumuşama döneminden 1917 yılına kadar Kazan'da otuza yakın Arap harfli gazete ve dergi çıkmaktaydı.

Bugün aynı zamanda bir endüstri merkezi de olan Kazan'da Kazan Üniversitesi, Pedagoji Üniversitesi, bir teknik üniversite, konservatuvar ve çeşitli yüksek okullar, İlimler Akademisi'ne bağlı çeşitli enstitüler bulunmaktadır. Aliasker Kemal, Kerim Tinçurin, Mûsâ Celil, Kaçalov drama tiyatrosu şehirdeki en büyük tiyatrolardır. Tukay, Lenin, Mûsâ Celil, Gorki ve Devlet Müzesi (700.000 parça koleksiyona sahiptir) şehirdeki önemli müzelerdir. Ayrıca 1990'dan sonra Kazan'ın hemen her mahallesinde inşa edilmeye başlanan değişik mimarideki küçük cami ve kiliseler de şehre çok dinli bir kimlik vermiştir.

Devlet Müzesi, Tukay Müzesi, Millî Kütüphane binası, opera binası, Mercânî, Apanay, Burnay, Ecim (Azimov), Peçen Pazarı ve Sultan camileriyle Saint Pavel ve Saint Pyotr kiliseleri Kazan'daki önemli tarihî eserlerdir. Kazan'da 200'e yakın Tatarca, Rusça, Çuvaşça gazete ve dergi çıkmaktadır. *Şehr-i Kazan, Vatanım Tatarstan, Respublika Tatarstan, Veçer-naya Kazan, Kazan Utları, Süyünbike,*

Çarice II. Katerina'nın izniyle inşa edilen Kazan Mercânî Camii – Tataristan

Tukay
Müzesi –
Kazan /
Tataristan

Maarif, Miras ve İdil bunların en önemlileridir.

Kazan 1437-1552 yılları arasında Kazan Hanlığı'nın, 1708-1920 yılları arasında Kazan vilâyetinin (guberniya) merkezi, 27 Mayıs 1920'de Tataristan Özerk Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nin, 30 Ağustos 1990'da Tataristan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nin, 7 Şubat 1992'den itibaren de Rusya Federasyonu'na bağlı Tataristan Cumhuriyeti'nin başşehri oldu.

2000 yılına ait verilere göre şehirde 1.101.007 kişi yaşamaktadır (şehirde 1897'de 130.000, 1923'te 158.000, 1939'da 406.000, 1959'da 667.000, 1970'te 869.000 kişi vardı). Nüfusun yaklaşık % 40,5'i Tatar, % 51,7'si Rus'tur. Ayrıca Başkırt, Çuvaş, Mari, Mordvin ve Udmurt gibi değişik etnik gruplar da yaşamaktadır. Şehirde uluslararası bir havalimanı, İdil nehri kenarında bir limanı ve Rusya Federasyonu'nun Avrupa kısmını Sibiry'a bağlayan bir tren istasyonu bulunmaktadır.

BİBLİYOGRAFYA :

Karl Fuks, *Kazan Tarihi* (trc. Necip Halfin), Kazan 1908; *İdil Nehrinde Yoldaş* (haz. Şerafeddin Şehidullin), Kazan 1908, s. 49-65; Ş. Ahmer, *Matbaçılık Tarihi*, Kazan 1909, s. 54-70; Abdullah Battal Taymas, *Kazan Türkleri* (İstanbul 1925), Ankara 1988; Gomer Sattarov, *Ni Öçen Şulay Atalgan*, Kazan 1971, s. 3-47; M. Fehner, *Velikie Bulgarı Kazan Süvayajsk*, Moskova 1978, s. 53-212; *İstoriya Kazani*, Kazan 1988-91, I-II; Ravil Fahretdinov, *Mondadır Bezen Babaylar*, Kazan 1992, s. 96-103; Nadir Devlet, *Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi: Çağdaş Türkler*, İstanbul 1993, (ek cilt), s. 226-245; a.mlf., *Rusya Türklerinin Milli Mücadele Tarihi (1905-1917)*, Ankara 1999, s. 4-8, 279-282; *Drevniyaya Kazan, Glazami Sovremennikov i İstoriyov*, Kazan 1996; Reşid Rahmeti Arat, "Kazan", *İA*, VI, 519-522; a.mlf., "Matbuat / Kazan Türkleri", a.e., VII, 380-384; W. Barthold –[A. Bennigsen], "Kazan", *EJ* (İng.), IV, 849-850; "Kazan", *Tatarskiy Entsiklopedičeskiy Slovar*, Kazan 1999, s. 253-254.

İSMAİL TÜRKÖĞLU

KAZAN HANLIĞI

1437-1556 yılları arasında Karadeniz'in kuzeyinde İdil-Ural bölgesinde hüküm süren bir Türk devleti.

Adını Kazan şehriden alan Kazan Hanlığı, Türk-İslâm muhitinin kuzeydoğu kısmında, önemli ulaşım yollarından birini teşkil eden İdil (Volga) nehrinin orta mecrasında eski İdil Bulgar Devleti sahası üzerinde kurulmuştur. Kazan Hanlığı'nın sınırlarını kesin biçimde belirtmek güçse de esas kısmı yaklaşık olarak bugün Rusya Federasyonu'na bağlı Tataristan, Çuvaşistan, Udmurt, Mari ve Başkırdistan özerk cumhuriyetleriyle Ulyanovsk (eski Simbir), Penza, Saratov, Kuybişev, Perm, Tambov ve Ryazan vilâyetlerini içine alıyordu. Güneyinde Astrahan Hanlığı, doğusunda ve güneydoğusunda Nogay Hanlığı, güneybatısında Kırım Hanlığı, batısında Moskova Knezliği, kuzeyinde Fin boylarıyla meskûn geniş alanlar ve kuzeydoğusunda Sibiry Hanlığı bulunuyordu.

Kazan Hanlığı'nın kuruluş tarihi konusunda iki farklı görüş vardır. Birinci görüşe göre hanlık, 1437 yılında Altın Orda hanlarından Uluğ Muhammed Han'ın tahtının elinden alınması üzerine Saray'dan ayrılarak Kazan iline gelmesiyle kurulmuştur. İkinci görüşe göre ise 1445'te Uluğ Muhammed Han'ın oğlu Mahmud'un hanlığın başına geçişiyle ortaya çıkmıştır. Hanlığın kuruluş süreci 1437-1445 yılları arasında tamamlanmış ve 1445'ten itibaren bağımsız bir devlet statüsüne kavuşmuştur.

Altın Orda'nın başşehri Saray'dan ailesi ve 3000 kadar askeriyeye ayrılmak zorunda kalan Uluğ Muhammed Han tahtını yeniden ele geçirmek için faaliyete girişti. Önce Rus sınırındaki Belev'e giderek

1432'de yarlık verip knez tayin ettiği II. Vasili'den yardım istedi. Ancak kendisinden gerekli yardımı alamadığı gibi düşmanca karşılandı. Onunla yaptığı mücadeleden galip çıkınca (1437-1438) eski Kazan şehrine geldi. Bölge halkı onu sevinçle karşıladı, böylece Kazan Hanlığı'nın temelleri atılmış oldu. Kazan merkezli olarak Moskova Knezliği'ne karşı mücadeleyi sürdüren Uluğ Muhammed Han Moskova'ya karşı seferler düzenlemeye başladı. 1439'da yapılan sefer netice vermeyince 1444 yılı sonbaharında Moskova'ya ikinci defa sefer açıldı. 7 Temmuz 1445'te Kazan kuvvetleriyle Moskova ordusu arasında Suzdal şehri civarında vuku bulan meydan savaşında Ruslar yeniden mağlup oldular. Büyük Knez Vasili ve kardeşi Mihail esir düştüler. Vasili, o zamana göre çok büyük yekün tutan 200.000 ruble fidye vermek ve Uluğ Muhammed'in oğlu Kâsım'a, Oka nehri üzerinde Mişerler'le meskûn Hankirman (Kasimov) şehri merkez olmak üzere Kâsım Hanlığı'nın kurulmasına müsaade etmek zorunda kaldı.

Uluğ Muhammed Han, Altın Orda Devleti'ni yeniden canlandırmak gayesiyle Kazan Hanlığı'nı güçlendirmeye çalıştı. Altın Orda Devleti'ne tâbi devletlerin, bilhassa Moskova Knezliği'nin etrafında toplanmış olan Slav beylerinin de bundan böyle kendisini hükümdar olarak tanımasını hedefliyordu. Onun vefatından sonra yerine Belev-Suzdal savaşılarında kahramanlık gösteren büyük oğlu Mahmud (1445-1462) geçti (Rus kaynaklarında Mahmutek). Mahmud'un devrinde barış hüküm sürdü. Onun ölümü üzerine yerine oğlu Halil (1462-1467) hükümdar oldu. Fakat Halil 1467'de kardeşi İbrâhim (1467-1478) tarafından tahttan indirildi. İbrâhim'in tahta geçmesiyle Kazan Hanlığı'nda taht kavgaları başladı. Onun tahta çıkmasını istemeyen diğer bir grup Mahmud'un kardeşi ve Kâsım Hanlığı'nın kurucusu, aynı zamanda İbrâhim'in üvey babası olan Kâsım'ın adaylığını ileri sürmeye başladı. Kazan'daki taraftarlarının ve Rus knezinin yardımıyla Kazan tahtına geçmeyi planlayan Kâsım, III. İvan'dan yardım istedi. Bu sırada dağılık Rus knezliklerini Moskova etrafında toplayan III. İvan, Kazan Hanlığı'na karşı düşmanca bir tutum izlemeye başlamıştı. Kâsım'ın yardım isteği onu memnun etti. Ekim 1467'de Kâsım'ın kuvvetleriyle III. İvan'ın gönderdiği kuvvetler Kazan'a hücum ettilerse de geri püskürtüldüler. Bu taht mücadelesi Kâsım'ın ölüm tarihi olan

1468'e kadar sürdü. Fakat aynı yıl Rus kuvvetleri, İbrâhim'in Kazan'da bulunmadığı bir sırada Kazan'a âni bir baskın düzenlediler. Bunun üzerine kuvvetlerini toplayan İbrâhim, Nijni Novgorod şehrine çekilen Ruslar'ı ağır bir yenilgiye uğrattı ve çok sayıda esirle Kazan'a döndü. Bu savaştan kısa bir müddet sonra kuvvetlerini toplayan III. İvan yeniden Kazan üzerine yürüyünce İbrâhim esirleri serbest bırakarak barış istemek zorunda kaldı. Bu mücadeleler İbrâhim'in vefatına kadar devam etti. İbrâhim'in ölümünden sonra Kazan Hanlığı'nda Rus nüfuzu başladı.

Taht mücadelesi III. İvan tarafından dikkatle tertiplenmiş ve müdahale yalnız iki rakip arasında geçen basit bir taht kavgası şeklinde kalmamış, gerek Kazan gerekse Kâsım hanlıklarının tarihine büyük ölçüde tesir edecek neticeler doğurmuştur. Bu yüzden Kâsım ile Kazan hanlıkları birbirine düşman duruma gelmiştir. Kazan, Ruslar'ın merkezine yakın kuvvetli bir dayanak noktasını kaybetmiş olduğu gibi Kâsım Hanlığı da Moskova'nın elinde bir oyuncak haline gelmiştir. Bu aynı zamanda, 1445 yılında Kazan ile Moskova arasında ve Kazan lehine yapılmış olan barış devresinin fiilen sona ermesi demektir.

Kazan Hanlığı'nın iç tarihi bir türlü istikrar bulamayan bir manzara arz etmektedir. Hanlığın hüküm sürdüğü 115 yıl içinde on dokuz defa han değişmiş, on beş han tahta çıkmış, bunlardan bazıları birkaç defa tahtı işgal etmiştir. Hanlığın iç tarihinin ikinci özelliği de yerli aristokrasi sınıfının iki gruba ayrılarak devlet işine karışması ve bilhassa son devirlerde amansız bir mücadeleye tutuşmasıdır. Bu da devletin felâketini hızlandıran sebeplerden biri olarak kabul edilir.

1487'de Kazan Ruslar tarafından ilk defa işgal edildi, 9 Temmuz 1487 tarihinde başşehir Kazan düştü. Fakat Moskova, Kazan Hanlığı'nı tamamıyla ortadan kaldıracak güçte olmadığı ya da burayı Kâsım Hanlığı gibi kendisine tâbi Ruslar'a hizmet edecek bir devlet halinde muhafaza etmeyi istediği için III. İvan, Kazan tahtına Muhammed Emin'i çıkardı. Ayrıca Kazan Hanlığı ile karşılıklı münasebetleri tayin eden bir anlaşma yapıldı. Buna göre Kazanlılar Ruslar'a karşı savaşmayacak ve Moskova büyük knezinin muvafakati olmadan kendilerine han seçemeyeceklerdi. Bu tarihten itibaren Kazan'da Moskova'nın nüfuz devri başlamış oldu. 1480'de Saray hanları tâbiyetinden

çıkan III. İvan, Kazan ve Kâsım hanlarına Moskova tarafından verilmesi gereken yıllık vergiyi kesmekle kalmıyor, Kazan tahtına kendi adayını seçtirmeyi başarıyordu.

1502 yılında üçüncü defa Kazan tahtına geçirilen Muhammed Emin hiç beklenmedik bir şekilde 1505'te Moskova'ya karşı sefer açtı. 22 Mayıs ve 22 Haziran 1506'da Rus orduları mağlup edildi. Fakat onun ölümünden sonra Moskova'nın adayı Şah Ali tahta geçti (1519). Kazan'da ise Şah Ali'nin aleyhtarları Kırım hanı yardımı çağırınca Sâhib Giray Han Kazan tahtına geçti (1521) ve Moskova'ya karşı sefer açtı. 1523'te Kırım tahtına geçen Saâdet Giray, Moskova ile dost geçinme siyaseti takip ettiğinden Kırım-Kazan iş birliği sona erdi. Sâhib Giray da Moskova'ya yalnız başına karşı duramayacağını bildiği için Osmanlılar'dan yardım yolları aradı, fakat bundan pek bir sonuç çıkmadı. 1524'te Kazan tekrar Ruslar tarafından kuşatıldıysa da bu muhasaradan bir şey elde edemediler. 1530'da yeniden Kazan'ı kuşattılar ve bu defa Kazan Moskova ile anlaşmak zorunda kaldı. Böylece Kazan'daki Rus nüfuzu tekrar arttığı gibi her yıl çara belirli miktarda vergi vermeyi de kabul ettiler.

Hanlığın son yıllarında Kazan'da iktidarı elinde bulunduran zümre, barışın korunması için han seçiminde Moskova'nın arzusuna boyun eğmek, topraktan fedakârlık etmek, hatta çocuk yaşta han ilân edilen Ütemiş Giray ile (1548-1551) annesi Süyünbike'yi Moskova'ya teslim etmek gibi ağır şartlara katlanmak zorunda kaldı. 1552'de Astrahan Hanı Kâsım'ın oğlu Yâdigâr, Kazan tahtına davet edildi. Yâdigâr'ın Kazan'a gelmesiyle halkın kendisine olan güveni arttı. Kazan'ın dağıtılması Ruslar'a karşı ayaklandı ve tekrar merkezle birleşti. Ruslar arasında panik başladı. Moskova'ya karşı sefer açan Kırım orduları Tula'ya kadar ilerledi. Bu hareketler Moskova'nın Kazan'a karşı bir sefer açmasına sebep oldu. IV. İvan 150.000 asker, 150 top ve İngiliz mühendisi Butler'in kumandasındaki istihkâm kıtası ile Kazan üzerine yürüdü. Rus ordusu 20 Ağustos 1552'de Kazan'a ulaşarak 23 Ağustos'ta şehri kuşattı. İki ay kadar süren kanlı çarpışmaların ardından 15 Ekim 1552'de Kazan düştü. Böylece Orta İdil sahasında milâttan sonra VI. yüzyıldan beri devam etmekte olan Türk hâkimiyeti sona erdi. Kazan 1552'de işgal edildiği halde ülkenin fiiliyatta ele geçirilmesi ve kitle halinde Moskova'

KAZAN HANLIĞI

ya karşı millî hareketin bastırılması XVI. yüzyıl sonuna kadar sürmüştür.

Kazan Hanlığı ahalisinin asıl unsurunu eski Bulgar, Kıpçak ve Uz gibi çeşitli Türk boylarının karışımından meydana gelen Kazan Türkleri (Tatarlar) teşkil ediyordu. Fin kavimlerinden en kalabalık zümreyi ise Çirmişler (Mari) oluşturuyordu. Çirmişler'le Arlar'ın (Udmurt) iptidai kültüre sahip oldukları, başlıca avcılıkla, Çuvaş ve Mokşılar'ın da arıcılıkla uğraştığı bilinmektedir. Bu gayri müslim kabileler Kazan Hanlığı'na vergilerini düzenli biçimde ödeyerek geniş bir serbestlik içinde yaşıyorlardı.

Kazan Türkleri'nin büyük çoğunluğu ise ziraatla uğraşıyordu. İslâm dininin ve şehir hayatının erken inkişaf etmesi ahalinin yaşayış tarzına ve kültürüne büyük tesir yapmıştı. Buna en iyi örnek 1507 yılında bir Türkçe tefsir kitabının yazılması, İdil Bulgar Devleti'nden kalan hanelerdeki kanalizasyon sistemi ve hamamlardır. Arkeolojik araştırmalar Kazan Hanlığı ahalisinin genel olarak hayvancılık, ziraat, kürk ticareti ve dericilikle uğraştığını göstermektedir. Ayrıca şehrin su yolları üzerinde bulunması yaygın olarak balıkçılık yapıldığını ispatlamaktadır. Kazan bundan dolayı bir ticaret merkezi haline gelmişti.

Kültür seviyesinin yüksek olduğu, XVI. yüzyıl ortalarında Safâ Giray'ın karısı Süyünbike'nin bir kütüphane kurmasından da anlaşılmaktadır. Bu devrin şairlerinden Muhammed Yâr'ın 1539'da *Tuhfe-i Merdân* ve 1542'de *Nûr-i Sudûr* adlı eserleri kaleme aldığı bilinmektedir. Aynı dönemde Alpamşa, Çura Batır, Edige destanları halk arasında çok yaygındı, Kazan Hanlığı devri edebî ve idarî dili hakkındaki en önemli belge, Sâhib Giray Tataristan Devlet Müzesi'nde saklanmakta olan *Han Yarlığı*'dır. Bu yarlık dışında yazılı malzeme azdır. Kazan'da Ruslar'ın istilâsından önce çok sayıda cami, medrese, kervansaray gibi mimari eserler mevcuttu. Kazan Türkleri'nde kuyumculuk gibi ince sanatlar bir hayli gelişmiş olup IV. İvan'ın ele geçirdiği Kazan tacının da yerli sanatkarlar tarafından yapıldığına şüphe yoktur. Fakat bu değerli ziyaret, hat, yapı eserleri IV. İvan'ın Kazan'ı istilâsıyla yağma ve tahrip edildi, büyük çoğunluğunun izi bile kalmadı.

BİBLİYOGRAFYA :

Mercânî, *Müsteşâdü'l-ahbâr fi ahvâli Kazân ve Bulgâr*, Kazan 1897, I, 117-133; K. Fuks, *Kazan Tarihi* (trc. Necip Halfin), Kazan 1908; *İsto-*

riya Tatarii v Dokumentah i Materialah, Moskova 1937, s. 95-131; Akdes Nimet Kurat, *Türkiye ve İdil Boyu*, Ankara 1964, s. 65-83; a.m.f., *IV-XVIII. Yüzyıllarda Karadeniz Kuzeyindeki Türk Kavimleri ve Devletleri*, Ankara 1972, s. 152-202; a.m.f., *Rusya Tarihi*, Ankara 1987, s. 100-101, 116-117, 152-154; a.m.f., "Kazan Hanlığı", *DTCFD*, XII/3-4 (1954), s. 227-247; a.m.f., "Rus Hakimiyeti Altında İdil-Ural Ülkesi", a. e., XXIII/3-4 (1968), s. 91-99; *Tatarstan ASSR Tarihi*, Kazan 1970, s. 69-100; J. Pelenski, *Russia and Kazan A Conquest and Imperial Ideology: 1438-1560*, Paris 1974; Ahmet Temir, "Kazan Hanlığı", *TDEK*, s. 933-937; Abdullah Battal Taymas, *Kazan Türkleri*, Ankara 1988, s. 23-34; Nadir Devlet, "Kazan Hanlığı", *Doğuştan Günümüze Büyük İslâm Tarihi*, İstanbul 1989, IX, 344-350; K. Takeo, "Kazan After 1552: The Rebellion of 1552-1557 (the "Kazan war") and the Muscovite State", *The Proceedings of the International Conference on Urbanism in Islam*, Tokyo 1989, s. 1-49; M. Hudyakov, *Oçerki po İstorii Kazanskogo Hanstva*, Moskova 1991; Hadi Atlasi, *Sibir Tarihi, Süyünbike, Kazan Hanlığı*, Kazan 1993, s. 185-428; *Tatar Tarihi: Onutılmas Sehifeler* (haz. S. H. Alişev), Kazan 1994, s. 139-143; Rızaeddin Fahreddin, *Kazan Hanları* (haz. Ravil Emirhan), Kazan 1995; F. Kämpfer, "Die Eroberung von Kasan 1552 als Gegenstand der zeitgenössischen russischen Historiographie", *Forschung zur Osteuropäischen Geschichte*, sy. 14, Berlin 1969, s. 7-161; Reşid Rahmeti Arat, "Kazan", *İA*, VI, 505-519; W. Barthold - [A. Bennigsen], "Kazân", *EP* (İng.), IV, 849-850; Uli Schamiloğlu, "Kazan Khanate", *The Oxford Encyclopedia of the Modern Islamic World* (ed. J. L. Esposito), Oxford 1995, II, 408-409.

İSMAIL TÜRKÖĞLÜ

KAZAN KALDIRMAK

Osmanlılar'da yeniçerilerin isyanını simgeleyen bir tabir (bk. YENİÇERİ).

KAZANLIK

Bulgaristan'da eski bir Osmanlı kaza merkezi.

Orta Bulgaristan'da Sofya'yı Burgaz'a bağlayan karayolu ve demiryolu üzerinde bulunan Kazanlık ünlü Şıpka Geçidi'nin hemen güneyinde, Tunca ırmağının bir kolu olan Gül ovası da denilen Kazanlık vadisinde kurulmuştur. Günümüzde (2001) 54.021 nüfusu bulunan bir sanayi şehridir. Osmanlı metinlerinde Akçakazanlık, Bulgarca'da Kazanlık olarak geçer. Kelimenin Kızanlık şeklinde okunması doğru değildir. 1400 yılı civarında Osmanlılar tarafından kurulan Kazanlık, Osmanlı dönemi boyunca tamamıyla Türk ve müslüman şehri olarak kalmış, bu sürede pek

çok mimari eser inşa edilmiştir. Tanzimat'a kadar Çirmen sancağına bağlı olan Kazanlık bu sancağın en kuzeyindeki yerleşim birimini oluşturuyordu. XIX. yüzyılda burayı gören Helmuth von Moltke, Hochstädter, Kanitz ve Jireček gibi seyyahlar Kazanlık'tan övgüyle söz etmiş ve Balkanlar'ın en güzel köşelerinden biri olarak tanımlamışlardır. Günümüzde bu özelliğini koruyamayan şehir sıradan bir sanayi merkezi olarak tekstil, ev aletleri ve yiyecek endüstrisi yoğunluklu ve çok az bir Türk azınlığın yaşadığı yerdir. Balkanlar'daki en eski mimari eserlerden biri olan, Rumeli fâtihi ve ilk beylerbeyi Lala Şâhin Paşa'nın türbesi burada bulunmaktadır.

Şehrin adı, yüksek dağlarla çevrili ovanın Osmanlılar tarafından bir kazana benzetilmesinden kaynaklanmaktadır. Kazanlık isminin (Vilâyet-i Akçakazanlık) yer aldığı ilk yazılı metin, 15 Muharrem 824 (20 Ocak 1421) tarihli Sarıca Paşa'nın oğlu Umur Bey vakfiyesinin dördüncü zeylidir. 1370'lerdeki Osmanlı fetihleri sırasında Kazanlık ovası stratejik olarak Şıpka Geçidi'nden Tuna Bulgaristanı'na giden yolda büyük önemi haizdi ve ayrıca çok sayıda süvari barındırmak için uygun bir yerdi. Bölgenin Eskiçağ'lardan itibaren yerleşim yeri olduğu, yakınlardaki antik Seuthopolis şehri kalıntıları ve milattan önce III. yüzyıla ait bir Trakya kralliyet mezarı gibi izlerden de anlaşılmaktadır. Ortaçağ'da Bizans-Bulgar hâkimiyetinde Kazanlık ovası Krân ülkesi olarak biliniyordu ve bu ovada yirmi beş civarında kale inşa edilmişti. Bunlardan yöreye adını veren Krân Kalesi, Hasköy / Hasât (şimdi Krân) köyüne bakan yüksek bir tepenin zirvesindeydi.

Uzun yıllar Bulgar Krallığı ile Bizans arasındaki mücadeleler sırasında sık sık el değiştiren Kazanlık bu sebeple birkaç defa da tahrip edilmiştir. 1370'lerdeki Osmanlı fetihleri sırasında halen ayakta bulunan birkaç eski kalenin yıkıldığı ve nüfusun büyük kısmının başka bölgelere göç ettiği sanılmaktadır. Bununla birlikte bu döneme ait Osmanlı tahrirleri burada kayda değer bir hristiyan nüfusun mevcudiyetini bildirmektedir. Meselâ 877 (1472-73) tarihli tahrir kaydında, aralarında bir papazın da bulunduğu kalabalık bir Bulgar nüfusun Osmanlı ordusunda akıncı olarak görev yaptığı zikredilir. Adı geçen kayıtlarda bahsedilen Akbaş ve Yassıviran hristiyan köylerinin mevcudiyeti de göç hadisesinin sanıldığı ka-